

سیمای فداکاران

۴

مرد پولادین

را صرف امور شخصی خود نمودند عمار با کمال صراحةً به این روش اعتراض می‌نمود و شخص خلیفه را مسئول این ناسامانی می‌دانست ویک روز در بی استیضاح خلیفه کتک‌مفصلی خورد و بدن نیمه‌جان و خون‌آلود اورا به خانه "ام سلمه" همسر پیامبر اسلام آوردند.

عثمان لبخند پیروزمندانه‌ای زد و نگاهی حاکی از رضایت به دستیاران خود افکند و سپس با مشاور مخصوص خود "مروان" سرگرم گفتگو شد.

سخنان آنان درباره‌ مجرات و جسارت افراد بی‌سروها و چشم‌تنگ و حسود ! که نمی‌توانند ثروت و عزت خاندان بنی امية و هوای خواهان آنان را بینند و افراد ماجراجوی

در کلبه محقری در مکه‌کودکی متولد شد که اورا "عمار" نامیدند. بنابر قوانین آن روز عمار می‌باشدستی به صورت یک برده متولد شود، اما هشیاری پدرش برای او آزادی بهارخان آورده بود. هر چند زندگی او عمل بازندگی برده‌گان تفاوت چندانی نداشت.

عمار از پیشگامان در اسلام بود و در این راه شکنجه‌ها دید و رنجها کشید، ناسراها شنید و کنکها خورد و در تمام روزهای دشوار، همدرد برادران دینی خویش بود. در کلیه جنگهای اسلامی شرکت داشت و در اسلام موقعیتی درخشان و در نظر پیامبر اسلام محبوبیتی شایان یافت.

در دوران خلافت عثمان که بنی امية و مشاوران خلیفه به تعیضه‌ای ناروائی دست زده بودند و بودجه مملکت

جاهلیت "یاسر" پدر عمار با آنان هم پیمان بوده است و دوستی آنان با عمار تاکنون باقی مانده است - به خشم آمده اند و در سخنان خود از عمار طرفداری می کنند و نسبت به خلیفه مطالب تهدید آمیزی بسر زبان می رانند.

و سومین خبر حاکی از این بود که عایشه همسر دیگر پیامبر (ع) نیز از جریان ناراحت شده و به تحریک احساسات پرداخته است، اورفته تا موبی از پیامبر اسلام (ص) و یک پیراهن و یک لنگه کفش از آن حضرت آورده و به مردم نشان داده و فریاد کشیده است که

"ای مردم پس مسلمانی کو؟ این تار موی پیامبر شماست و اینهم لباس او و کفش او است، می بینید هنوز کهنه نشده‌اند اما سنت اورا به این زودی رها کردید و از بین برده بید".

خبر ارسیده عثمان را سخت عصبانی کرده بود که صدای موذن در فضای شهر مدینه پیچید:

"الله اکبر . . ."

و عثمان نگاهی به آسمان کرد، خورشید در جایگاه نیمروزش قرار داشت، خلیفه وضو گرفت و خود را برای نماز ظهر آماده کرد، ردای مخصوص نماز را به دوش انداخت و پیشاپیش چند تن از رجال بنی امیه و ندیمان و غلامان قداره به دست،

شماره ۷ سال ۱۷

بی حیثیتی امثال عمار اوکسانی که اورا تحریک می کنند، دورمی زد و هر دو در این موضوع هم عقیده بودند که "جلوی حادثه را باید پیش از وقوع گرفت و اگر در این زمینه کوتاهی شود دشمنان چیره می شوند و لازم است با کمال خشونت به تهدید و ارعاب مخالفان بپردازند و فرصت واجهه اظهار نظر و انتقاد به این و آن را ندهند".

کنکی که عمار خورد نصف حقش هم نبودا ولی بهر حال زهرچشمی بود از تمام بدخواهان دستگاه خلافت! و مهم نیست مردم خوشان بباید یا نباید، مهم این است که وقتی دیدند سرای مخالفت و ماجراجویی، تبعید است و کتک و زندان و محرومیت، و وقتی دیدند حتی به صحابیان بزرگ و محترمی مانند "ابوذر" و "عمار" و "این مسعود" هم ترحم نمی شود، دیگر حساب خود را می فهمند، و دیگر کسی جرات این گونه سرکشی و سرجنبانی را بیدانمی کند . . .

در این گفتگو بودند که خبر های

تلخی از بازنای قصیه به آنان رسید یکی آمد و گفت لاشه عمار را به خانه ام المؤمنین ام سلمه برداشت و ام سلمه سخت از جریان عصبانی و ناراحت شده است.

دیگری خبر آورد که مردان بنی مخزوم - که در دوران

بگوید به راه خود ادامه داد. و چند قدم آن طرفت، علی (ع) را دید که دستمالی دورسر خود بسته بود و پیدا بود از سردرد شدیدی رنج می‌برد، رنگ به زردی گراشیده و چشمان برآفروخته و ابروان درهم کشیده اش از درد و رنج درونی او حکایت می‌کرد و عثمان تصمیم گرفت مطالب خودرا به او بگوید و عقده‌های خویش را سراو خالی کند، از این رو بالحن گله آمیزی چنین گفت

"یاعلی نمی‌دانم مرگ تو را آزو
کم یا حیات و زندگی را از یکسو تو
فرد پگانه‌ای هستی که اگر بمیری دراجتمع
ما خلایی ایجاد می‌شود و هیچکس نمی‌تواند
جای تورا بگیرد و من خوش ندارم که پساز
توزنده بمانم.

اما از طرف دیگر تو ملジョپناهگاه
افراد سرکش و طاغی هستی و با رابطه‌ای که
تو و ماجراجویان باهم دارید، من نمی‌توانم
آنان را اعدام کنم و ازین برم چون به
توزنده بمانم.

تو برای من همچون پسر نافرمانی
هستی که نه تاب مرگ را دارم و نه می‌توانم
وجودت را تحمل کنم.

بیا کارت را باما یکسره کن. یا
آشتبای جنگ. تامن هم تکلیف خودرا با
تو و بارانت بدام".

از خانه بیرون رفت و راهی مسجد گردید.
درین راه با هر کس برخورد می‌کرد
آثار خشم و نفرت را در سیماه او می‌دیدا
با خود می‌گفت
یعنی چه؟ چه شده است؟ من که
شاغل چنین مقامی هستم چرا حق تتبیه
فرزند یک زن سیاه پوست رانداشتند باشم؟
مردم را می‌دید که با بی‌اعتنایی
از کنار او می‌گذرند و گاهی هم با نگاهی
ملامت‌بار، و بازبان سکوت تبره‌های شربار
توبیخ را برسر ورودی او و همراهانش می‌بارند.
نخستین کسی که با او سخن گفت
"هشام بن ولید مخزومی" بود که همراه
گروهی از مردان و جوانان بنی مخزوم می‌آمد
او رو به خلیفه کرد و چنین گفت

"تو عمار را غریب و تنها تصور
کرده ای که اورا این گونه کتک زده ای و تا
سرحد مرگ فرستاده ای، اما او از بستان‌کان ما
است و اگر در این حادثه از دنیا رود، یکی از بزرگان بنی امیه را - به انتقام او - خواهیم
کشت"

و سپس - بطور جسته و گریخته -
شنید که مردان بنی مخزوم دراجتمع خود
گفته بودند که اگر عمار در این حادثه بمیرد
ما انتقام او را از کسی جز شخص عثمان
نخواهیم گرفت.

عثمان بدون اینکه به هشام پاسخی

نجومی کنندولی نمی دانست چه می گویند ،
تنها گاهگاهی این زمزمه بگوشش می رسید
” سبحان الله ... سبحان الله ... ”

xxxx

آفتاب در کرانه های مغرب نشست و
کم کم هوا تاریک شد و سیاهی همچهارگرفت
و عمار نالهای کرد و پلک چشم ان خود را کمی
بازنمود ، خود را در آن تاق سیاه و محقری دید
که شمعی در گوشش آن سوسو می زد و در سایه
نیمه روشن آن ، شبح چند نفر و از جمله یک
پیر زن به نظرش رسید ، نخست آنان را
نشناخت .

حاضران باشندن ناله عمار نگاهی
به او و نظری به یکدیگر افکنند و گفتند
خدار اشکر زنده است
عمار کم کم به هوش آمد ، چشم ان
خود را مالید و پرسید اینجا کجا است ؟ شما
کی هستید .

— اینجا خانه ام سلمه است
— اکنون چه ساعتی است ؟
— اول شب است .
و سپس بطور بریده بریده ای گفت
“ پیش از ظهر ... بود ... که ...
مرا زیر کت ... گرفتند و ... من نهاد ...
ظهر و ... عصر و مغرب ... رانخوانده ام ”
ظرف آبی آوردنند تا وضو بگیرد ،

علی (ع) فرمود :
عثمان ، هر کدام از این مطالبی که
گفتی جوابی داشت ، اما اکنون من از بیماری
و درد رنج می برم و حالم مساعد نیست تا
بتو پاسخ دهم و تنها یک جمله می گویم و
آنهم جمله ای است که آن بنده صالح خدا
بر زبان جاری کرد (هنگامی که فرزندان
یعقوب پیراهن خون آسود یوسف را نزه پدر
آوردند ، گریه ساختگی سردادند و اشگ
تساح ریختند و خود را مضطرب نشان دادند
و حقیقتی را وارونه جلوه دادند) در آن موقع
یعقوب چنین گفت
” فصیر جمیل والله المستعان علی
ماتصفون ”^۱

(من صبری نیکو در پیش خواهم
گرفت و خدا مرا در جریانی که این گونه
توصیف کردید ، یاری خواهد فرمود)^۲

xxxx

عثمان که باور نمی کرد کتک زدن عمار چنین
با زتاب شدیدی داشته باشد ، دست و پای
خود را کم کرد بطوری که نمی دانست چه
می گوید و وقتی وارد مسجد شد او ضاع متشنج
و بحرانی را که دید بیش از پیش نگران شد
او متوجه شد که آنبوه جمعیت در موجی از
شگفتی و تنفس فرو رفتند و هر چند نفر باهم

۱- سوره یوسف آیه ۱۸
۲- الامامه والسياسة ج ۱ ص ۲۹

گرفته بود و در راه آرمان مقدسی که داشت ،
بلهارا بجان می خرید .
ادامه دارد

۳- الغدیر ج ۹ ص ۱۵-۱۸

بقیه عوام‌فربیی هارون

و با آداب تمام نماز می خواند و رکوع و سجود و قنوت و قیام و هم‌چیز نماز را بادقت انجام می داد ، سپس آن جامه را دور افکنده به میکساری و هرزگی می پرداخت ! اع ظاهر سازی های هارون نیز از این قبیل بود و هرگز نمی توان جنایات و فساد دستگاه او را با این تظاهرها شستشو کرد مگر آنکه این خلدون برای توجیه اعمال خلفائی مثل هارون و ولید بن یزید کلاه شرعی دیگری بتراشد !

۴- تاریخ تمدن اسلام جرجی زیدان
ترجمه علی جواهر کلام ج ۴ ص ۲۴۷

عمار هر طور بود نشست و هنگامی که آستینها را بالا می زد گفت :

"الحمد لله این نخستین روز نیست

که من در راه خدا شکنجه می بینم " ۳

مرد پولادین که اکنون بیش از ۸۵

سال از عمرش گذشته بود و مت加وز از ۴۵

سال آن را در کشاکش مهارات اسلامی سپری کرده بود ، بیدی نبود که از این بادها

بلر زد (و حساب بید از بولاد جدا است) او

به یاد می آورد روزهای سختی را که در بیکار-

های تفتیه اطراف مکه اورا شکنجه می دادند ،

روزی را که پدر و مادرش را جلوی چشم با

آن وضع فجیع شهید نمودند ، و روزهای سخت

دیگر را ...

و اکنون گرچه مدیکر آن نیروی جوانی

رانداشت ولیکن قلبش همچنان برآز احساس

فکرش روشن از فروغ ایمان اراده اش آهنین

عزمش استوار و گامهاش در راه حق ثابت بود .

او چون قطعه ای پولاد از

کوره های آتش سختیها نمی هراسید که گویی

تن و جانش با تحمل رنجها و شکنجه ها خو

آثار شوم بدیگاری

کثره الدین یعنی العادق کاذبا والمنجز مخلفا

و ام بسیار داشتن ، راستگورا دروغگو و آدم و فادر را متخلف بارمی آورد

(غرزال حکم ص ۵۶۲)